

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
W GMINIE KOŚCIAN ORAZ GRUP ROBOCZYCH
ZA 2018 ROK

I. Podstawa prawna działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kościan:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1508 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz.2137 ze zm.).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011r., Nr 209, poz. 1245).
5. Uchwała Nr XXXIII/418/17 Rady Gminy Kościan z dnia 20 grudnia 2017r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Kościanie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
6. Uchwała Nr XVI/184/16 Rady Gminy Kościan z dnia 21 kwietnia 2016r. w sprawie Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2023.
7. Porozumienie o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym z dnia 11.01.2018r. zawarte pomiędzy Gminą Kościan, a instytucjami, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
8. Zarządzenie Nr 3/2018 z dnia 15.01.2018r. Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie w sprawie określenia wzoru dokumentów, którymi posługiwać się będzie w swojej pracy Zespół Interdyscyplinarny.
9. Zarządzenie Nr 1/2018 z dnia 18.01.2018r. Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawie określenia wzorów dokumentów, którymi posługiwać się będą w swojej pracy Grupy Robocze, a także określenia regulaminu działania Grup Roboczych.

II. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kościan wchodzi przedstawiciele:

- Komendy Powiatowej Policji w Kościanie – p. Łukasz Ogrodowczyk
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie – p. Helena Klimaszyk, p. Bożena Lewińska
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kościanie – p. Maria Urbańska
- szkół i przedszkoli gminnych – p. Ewa Maciejewska
- Sądu Rejonowego w Kościanie – p. Dorota Wróblewska
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie – p. Agnieszka Szukalska

III. Cele funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w Gminie Kościan

- 1) Rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, oparte na współpracy profesjonalnych służb i instytucji zajmujących się problemem przemocy;
- 2) Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno – edukacyjnych na terenie Gminy Kościan.

IV. Szczegółowe zadania Zespołu Interdyscyplinarnego to:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

V. Do zadań Grup Roboczych należy:

- 1) opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

VI. Szczegółowe informacje o funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego i pracy Grup Roboczych w 2018r.

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się w dniu 18.01.2018r. Na posiedzeniu wręczono przez Wójta Gminy Kościan powołania na członków Zespołu Interdyscyplinarnego, omówiono zadania własne gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, omówiono warunki funkcjonowania oraz ogólne zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, wybrano przewodniczącego Zespołu, którym została p. Agnieszka Szukalska, złożono oświadczenia.

Drugie posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się w dniu 10.04.2018r. Podczas posiedzenia Przewodnicząca ZI przedstawiła sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych za rok 2017.

Omówiono działania zaplanowane na rok 2018 w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie ZI zaproponowali następujące działania: edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie (ulotki, broszury, plakaty), zorganizowanie szkolenia dla przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem przemocy w rodzinie mającego na celu podniesienie ich kwalifikacji zawodowych z zakresu tematyki przemocowej, udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego w szkoleniach dot. przemocy w rodzinie, stworzenie możliwości kontaktu osób dotkniętych przemocą z psychologiem, terapeutą, bądź terapeutą w ramach funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, udział w projektach konkursowych mających na celu wsparcie rodzin, które dotknięte są przemocą, organizowanie lub udział w kampaniach społecznych motywujących lokalną społeczność do aktywnego przeciwstawiania się przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny zapoznał się z działaniami podjętymi na rzecz rodzin, wobec których stosowana jest procedura „Niebieskie Karty”. Omówiono indywidualne plany pracy z rodzinami. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wymienili informacje na temat funkcjonowania

poszczególnych rodzin. Dokonano analizy podjętych działań przez Grupy Robocze. Odnotowano uwagi, co do dalszych kierunków działań z konkretnymi rodzinami. Przewodnicząca ZI poinformowała o liczbie nowych „Niebieskich Kart”, liczbie rodzin, w przypadku których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” oraz podała przyczyny zakończenia procedury.

Przewodnicząca ZI – p. Agnieszka Szukalska przedstawiła 3 oferty szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych. Podjęto decyzję, że szkolenie przeprowadzi Wielkopolskie Centrum Profilaktyki Uzależnień i Przemocy w Poznaniu.

Trzecie posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się w dniu 03.07.2018r. Zespół Interdyscyplinarny zapoznał się z działaniami podjętymi na rzecz rodzin, wobec których stosowana jest procedura „Niebieskie Karty”. Omówiono indywidualne plany pracy z rodzinami. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wymienili informacje na temat funkcjonowania poszczególnych rodzin. Dokonano analizy podjętych działań przez Grupy Robocze. Odnotowano uwagi, co do dalszych kierunków działań z konkretnymi rodzinami. Przewodnicząca ZI poinformowała o liczbie nowych „Niebieskich Kart” oraz rodzin, w przypadku których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” oraz podała przyczyny zakończenia procedury.

Członkowie ZI ustalili, że w ramach działań profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kościan zostaną rozprowadzone broszury i plakaty dotyczące tematyki przemocowej. Materiały te zostaną dostarczone do szkół, przychodni lekarskich, sołtysów wsi. Członkowie ZI zgłosili chęć uczestnictwa w szkoleniu z tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zadań zespołów interdyscyplinarnych.

Czwarte posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się w dniu 02.10.2018r. Podczas posiedzenia Zespół Interdyscyplinarny zapoznał się z działaniami podjętymi na rzecz rodzin, wobec których stosowana jest procedura „Niebieskie Karty”. Omówiono indywidualne plany pracy z rodzinami. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wymienili informacje na temat funkcjonowania poszczególnych rodzin. Dokonano analizy podjętych działań przez Grupy Robocze. Odnotowano uwagi, co do dalszych kierunków działań z konkretnymi rodzinami. Przewodnicząca ZI poinformowała o liczbie nowych „Niebieskich Kart”, liczbie rodzin, w przypadku których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” oraz podała przyczyny zakończenia procedury.

Członkowie ZI ustalili, że w ramach działań profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kościan zostaną rozprowadzone broszury i plakaty dotyczące tematyki przemocowej. Materiały te zostaną dostarczone do szkół, przychodni lekarskich, sołtysów wsi.

Przedstawiono i omówiono pismo Wojewody Wielkopolski dotyczące konieczności stosowania przepisów art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ich realizacji. Ustalono, że przewodnicząca ZI zwróci się do Prokuratury Rejonowej w Kościanie z prośbą o udzielenie wyjaśnień dotyczących pisma Wojewody Wielkopolskiego. Przewodnicząca ZI poinformowała o swoim uczestnictwie w szkoleniu o tematyce dialog motywujący, podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, mediacja, komunikacja bez przemocy w praktyce zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, mediacje rodzinne w sytuacji przemocy – za czy przeciw?. Szkolenie to odbyło się 04.10.2018r. w Poznaniu.

Prace Grup Roboczych w ujęciu statystycznym oraz działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w 2018r. ilustrują poniższe tabele.

1. Interwencje kryzysowe – procedura „Niebieskiej Karty”

Temat	Ilość w 2016r.	Ilość w 2017r.	Ilość w 2018r.
„Niebieskie Karty” – założone ogółem, w tym przez	55	52	68
<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, • Ośrodek Interwencji Kryzysowej, • Komendę Powiatową Policji w Kościanie, • Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie, • placówki oświatowe, • placówki służby zdrowia 	3 1 46 0 0 5	3 0 46 0 1 2	5 0 58 0 3 2
Liczba „NK” przekazanych zgodnie z właściwością miejscową	0	2	2
Liczba rodzin, w których sporządzono „NK”	43	45	51
Liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholowym (dot. wszystkich prowadzonych procedur w danym roku)	48	52	46
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart C” przez Grupę Roboczą (dot. ofiar przemocy)	38	33	43
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart D” przez Grupę Roboczą (dot. sprawców przemocy)	35	22	23
„Niebieskie Karty” założone bez zgody ofiar	0	0	0
Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty”, w tym	35	55	48
<ul style="list-style-type: none"> • na skutek ustania przemocy w rodzinie i po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, • na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. 	32 3	45 10	40 8
Liczba „NK” prowadzonych z poprzedniego roku	20	27	14

Przedstawione powyżej zestawienia pokazują, że procedura „Niebieskie Karty” była głównie wszczynana przez przedstawicieli Policji, którzy najczęściej otrzymywali zgłoszenia o podejrzeniu przemocy, natomiast w drugiej kolejności są przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W roku 2016 liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart” wyniosła 55. W 2017r. zaobserwować można niewielki spadek liczby założonych „Niebieskich Kart” w stosunku do roku 2016. Obecnie liczba „Niebieskich Kart” wzrosła i wynosi 68.

2. Ofiary i sprawcy przemocy

Temat	Liczba w 2016r.	Liczba wyłącznie w 2017r.	Liczba wyłącznie w 2018r.
Ofiary przemocy – ogółem, w tym	63	48	65
1) kobiety,	54	37	48
2) mężczyźni,	6	6	11
3) dzieci	3	5	6
Ofiary przemocy powyżej 60 roku życia	16	4	11
Ofiary przemocy – osoby niepełnosprawne	4	3	11
Sprawcy przemocy – ogółem, w tym	58	42	54
1) kobiety,	9	5	5
2) mężczyźni	49	32	49

Po przeanalizowaniu wszystkich „Niebieskich Kart” można stwierdzić, że najczęściej do przemocy dochodzi w małżeństwie. Osobami pokrzywdzonymi są przede wszystkim kobiety, natomiast sprawcą przemocy domowej jest głównie mężczyzna. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego nie mają zapewnionej podstawowej potrzeby psychologicznej jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przejawiają wiele negatywnych uczuć tj. lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania.

Problem przemocy w rodzinie występuje często wspólnie z innymi problemami tj. uzależnienie od alkoholu, problemy finansowe, problemy rodzinne, choroba. Zdarza się też tak, że przemoc występuje w tzw. „dobrych domach”. Z analizy „Niebieskich Kart” wynika, że w większości przypadków, gdzie stwierdzono zjawisko przemocy istnieje również problem nadużywania alkoholu, bądź uzależnienia od alkoholu sprawców przemocy. Dominującą formą przemocy jest przemoc psychiczna, choć występuje również przemoc fizyczna w postaci pobić, uderzania, popychania, kopania.

2. Spotkania Grup Roboczych

Temat	Ilość w 2016r.	Ilość w 2017r.	Ilość w 2018r.
Liczba utworzonych grup roboczych	41	43	67
Spotkania Grup Roboczych ogółem:	95	92	114
w tym z roku sprawozdawczego	64	67	96
Ofiary przemocy uczestniczące w spotkaniach Grup Roboczych	38	33	43
Sprawcy przemocy uczestniczący w spotkaniach Grup Roboczych	35	22	23

3. Działania podejmowane przez Grupy Robocze (dotyczą wszystkich prowadzonych procedur „NK’)

Temat	Ilość w 2016r.	Ilość w 2017r.	Ilość w 2018r.
W stosunku do ofiar przemocy i ich rodzin:			
1) pomoc finansowa,	8	12	7
2) bezpłatne posiłki w szkołach i przedszkolach,	9	7	3
3) skierowanie do psychologa/psychiatry.	33	19	14
4) skierowanie do prawnika,	14	11	11
5) skierowanie do pedagoga,	10	5	14
6) skierowanie do grupy wsparcia,	9	4	24
7) wprowadzenie do rodziny asystenta,	2	3	0
8) objęcie dziecka pomocą psychologiczną – pedagogiczną,	6	5	9
9) skierowanie na bezpłatne badanie lekarskie,	1	0	0
10) skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,	1	0	1
11) odebranie dziecka zagrożonego i umieszczenie w innej rodzinie.	1	1	2
W stosunku do sprawców przemocy:			
1) skierowanie do GKRPA,	15	12	20
2) zmotywowanie do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego,	24	14	17
3) skierowanie do psychologa/psychiatry,	15	18	13
4) skierowanie sprawy do Prokuratury.	16	7	15

4. Działania Sądu wobec sprawców przemocy (dotyczą wszystkich prowadzonych procedur „NK”)

Temat	Ilość w 2016r.	Ilość w 2017r.	Ilość w 2018r.
1. Ograniczenie władzy rodzicielskiej.	5	4	2
2. Pozbawienie władzy rodzicielskiej.	1	0	0
3. Postanowienie o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego.	9	4	5
4. Wydanie nakazu eksmisji z domu.	0	0	0
5. Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności.	2	2	1
6. Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności w zawieszeniu.	4	7	1
7. Ustanowienie kuratora.	9	8	1
8. Zasądzenie alimentów.	4	2	4
9. Zakaz zbliżania się sprawcy do ofiary.	4	5	3
10. Objęcie sprawcy programem korekcyjno – edukacyjnym.	0	4	0

VII. Realizacja celów określonych w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2023”.

Cel szczegółowy 1:

Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinie, w której występuje przemoc z uwzględnieniem wszystkich członków rodziny

- 1) Zapewniano pomoc finansową, rzeczową, usługową usprawniającą funkcjonowanie rodzin.
- 2) Prowadzono interwencję kryzysową w formie procedury „Niebieskiej Karty”.
- 3) Nie zapewniono schronienia ofierze przemocy, ponieważ nie zaistniała taka potrzeba.
- 4) Zwiększono dostępność do pomocy specjalistów.
- 5) Informowano o miejscach i instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy.

Cel szczegółowy 2:

Rozwijanie i usprawnianie interdyscyplinarnego systemu interwencji i wsparcia rodziny dotkniętej przemocą - podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy

- 1) Organizowano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego w celu koordynacji i kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy.
- 2) Organizowano spotkania Grup Roboczych powołanych w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą w indywidualnych przypadkach.
- 3) Współpracowano z instytucjami w sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy 3:

Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji, organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

- 1) Udział w szkoleniach dla przedstawicieli instytucji, w tym dla pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów, pracowników wymiaru sprawiedliwości.
- 2) Zorganizowano interdyscyplinarne szkolenie z udziałem osób zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie. Informowano o miejscach i instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy.

Cel szczegółowy 4:

Ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie

- 1) Ujawniano przypadki przemocy stosowanej wobec dzieci.
- 2) Poszerzano wiedzę na temat sytuacji, zachowań i potrzeb świadków przemocy.
- 3) Oddziaływano na sprawców przemocy.
- 4) Podnoszono wiedzę ofiar przemocy na temat instytucji pomocowych.

Cel szczegółowy 5:

Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy - podniesienie poziomu wiedzy, rozwijanie empatii, odpowiedzialności i kompetencji społecznych wobec problemu przemocy

- 1) Rozpowszechniano w miejscach publicznych ulotki, broszury, plakaty o formach i zakresie pomocy dla rodzin w sytuacjach kryzysowych.
- 2) Udzielano informacji o placówkach świadczących pomoc ofiarom przemocy.
- 3) Monitorowano środowiska zagrożone uzależnieniem, przemocą, motywowano do podjęcia terapii.

VIII. Wnioski

Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w Gminie Kościan w roku 2018 w odniesieniu do poprzednich lat uległa znacznemu podwyższeniu. Nadal przemoc, mimo podjęcia przez tutejszy Zespół Interdyscyplinarny wielu działań pozostaje w czołówce problemów społecznych, które wymagają interwencji i kompleksowych rozwiązań. W dalszym ciągu należy podejmować działania profilaktyczne, a także zapewniać pomoc osobom dotkniętym przemocą i oddziaływać na sprawców przemocy. Aby cel ten mógł być osiągnięty niezbędne jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych służb, które zajmują się problemem przemocy domowej, a także niezbędna jest współpraca interdyscyplinarna osób zawodowo zajmujących się przemocą. Interdyscyplinarność pozwala na szybki przepływ informacji między służbami społecznymi, podejmowanie zaplanowanych i skoordynowanych działań, nie powielających i nie wykluczających się wzajemnie. Zespół Interdyscyplinarny dostrzega potrzebę podejmowania interwencji kryzysowych i dalszych pomocowych oddziaływań wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc w rodzinie. W związku z powyższym członkowie Zespołu będą pracować zgodnie z założeniami określonymi w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2023”.